

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport  
Opublikowano: piątek, 11, wrzesień 2026 08:54  
Piotr Majoch  
Odsłony: 72

---

Ministerstwo Edukacji Narodowej skierowało do konsultacji publicznych i opiniowania najnowszy projekt zmiany Karty Nauczyciela (KN). Zapowiadane zmiany dotyczą odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli i - w założeniu projektodawców - mają przyczynić się do większej ochrony nauczycieli, sprawniejszego reagowania w sprawach dotyczących dobra dziecka, a także skrócenia postępowań przed komisjami dyscyplinarnymi.

Resort edukacji dzieli się z opinią publiczną wynikami prac grupy roboczej do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Jak informuje w oświadczeniu umieszczonym na stronie internetowej MEN, zmiany są odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez środowisko pedagogiczne oraz związki zawodowe. Wiążą się one z licznymi niepożądanymi zjawiskami, jak duże obciążenie działających przy wojewodach komisji dyscyplinarnych, długi czas oczekiwania na rozprawę i przewlekłość postępowań.

### **Szybciej i bardziej skutecznie? Postępowania dyscyplinarne inaczej niż dotychczas.**

Jedną z zapowiadanych zmian jest usprawnienie i przyspieszenie prowadzonych wobec nauczycieli postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych w sposób mający zapewnić takim postępowaniom wyższy poziom rzetelności. Z perspektywy samych nauczycieli oraz komisji dyscyplinarnych szczególnie ważne wydaje się w tym kontekście wprowadzenie terminu wszczęcia postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego. Będzie to 7 dni począwszy od dnia, w którym rzecznik otrzymał stosowne polecenie od organu, który go powołał. Samo postępowanie wyjaśniające będzie mogło zostać zawieszone w sytuacji, gdy z uwagi na charakter zarzucanego nauczycielowi przewinienia popełnionego poza terenem szkoły, w tej samej sprawie toczy się postępowanie karne albo postępowanie w sprawach o wykroczenia. W takich okolicznościach kluczowe dla sprawy dowody znajdują się bowiem w dyspozycji Policji lub prokuratury, toteż skuteczne prowadzenie postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego nie jest możliwe. Przewlekłości postępowań dyscyplinarnych ma zapobiec określenie dwumiesięcznego terminu liczonego od otrzymania wniosku rzecznika dyscyplinarnego, w którym powinna odbyć się rozprawa przed komisją pierwszej instancji. W przypadku postępowań odwoławczych projektodawca proponuje termin maksymalnie pięciu miesięcy od dnia otrzymania odwołania od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji. Innym rozwiązaniem mającym zapobiegać zbytniemu wydłużaniu postępowań ma być wprowadzenie rozwiązań ograniczających przypadki odraczania rozprawy z racji nieobecności obwinionego lub jego obrońcy. W świetle proponowanych rozwiązań taka nieobecność nie będzie wstrzymywać rozpoznania sprawy, chyba że zostanie ona należycie usprawiedliwiona albo skład orzekający uzna obecność obwinionego czy jego obrońcy za konieczną. Projektodawca przewiduje jednak również możliwość prowadzenia rozprawy pomimo odpowiedniego usprawiedliwienia nieobecności, jeśli niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie uniemożliwi realizacji prawa obwinionego do obrony.

Większą elastyczność funkcjonowania komisji dyscyplinarnych ma natomiast zagwarantować rezygnacja z zasady określonej w art. 81 ust. 3 KN. W aktualnym porządku prawnym w skład komisji pierwszej instancji wchodzi co najmniej jeden nauczyciel zatrudniony w szkole tego samego typu, natomiast w skład komisji odwoławczej - przynajmniej dwóch nauczycieli pracujących w szkole tego samego typu co nauczyciel, którego dotyczy postępowanie. Oczekiwanym rezultatem zmian ma być większa elastyczność w powoływaniu takich składów, jak również ich większa bezstronność. Jednocześnie projektodawca planuje profesjonalizację komisji poprzez wprowadzenie wymogu legitymowania się przez rzecznika dyscyplinarnego aktualnie nieobowiązkowym wyższym wykształceniem prawniczym. Wymaganie bycia prawnikiem nie obejmie zastępców rzeczników dyscyplinarnych, a także rzeczników powołanych przed wejściem w życie zmienianej ustawy. Obok wprowadzenia obowiązku posiadania wyższych kwalifikacji

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport  
Opublikowano: piątek, 11, wrzesień 2026 08:54  
Piotr Majoch  
Odsłony: 72

---

przez rzecznika oraz szeregu zmian służących większej elastyczności i bezstronności działania komisji, resort planuje wprowadzenie wynagrodzenia dla wszystkich członków składu orzekającego za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia. Jego wysokość ma być ustalana przez organ, przy którym dana komisja działa i z uwzględnieniem przedziału kwotowego określonego w rozporządzeniu MEN z 9 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców, a także wysokości wynagrodzenia obrońcy z urzędu. W zależności od stopnia złożoności sprawy jest to kwota od 200 do 900 zł.

### **Dolegliwość adekwatna do stopnia zawinienia, czyli nowe możliwości wobec nauczyciela przed komisją**

Kolejnym obszarem zmian przepisów jest problematyka proporcjonalności narzędzi stosowanych wobec nauczycieli, reakcji na naruszenia oraz wzmocnienia gwarancji procesowych i prawa do obrony. Na mniejszą opresyjność postępowań ma wpłynąć pełniejsze uregulowanie kwestii mediacji. W myśl projektowanych przepisów, dyrektor albo organ prowadzący szkołę będzie mógł skierować do mediacji sprawę, której charakter na to pozwala, tj. dotyczącą deliktu, jakiego dopuścił się nauczyciel, niebędącego jednak przestępstwem. W przypadku podejrzenia popełnienia czynu naruszającego prawa i dobro dziecka podtrzymany będzie jednak obowiązek powiadomienia rzecznika dyscyplinarnego z jednoczesnym poinformowaniem o skierowaniu sprawy do mediacji i jej wyniku. Sama mediacja będzie dobrowolna, a czas jej trwania został określony jako nie dłuższy niż 30 dni. Na ten okres będzie następowało zawieszenie biegu terminu na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. W przypadku, gdy mediacja zakończy się ugodą, a zarzucane nauczycielowi naruszenie stanowi czyn mniejszej wagi, rzecznik organu będzie mógł - za zgodą organu, który go powołał - umorzyć postępowanie wyjaśniające bez prowadzenia dalszych czynności, przeprowadzić postępowanie wyjaśniające i - również za zgodą organu - skierować wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, albo wydać postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

Nową przesłanką umorzenia postępowania wyjaśniającego oraz umorzenia postępowania dyscyplinarnego będzie znikoma szkodliwość społeczna czynu. Nowością będzie także umożliwienie obwinionemu nauczycielowi złożenia wniosku o uznanie za winnego oraz wymierzenia określonej kary bez prowadzenia postępowania dowodowego. Wniosek będzie mógł zostać uwzględniony w sytuacji, gdy okoliczności popełnienia czynu oraz wina nauczyciela nie budzą wątpliwości, a cel postępowania zostanie osiągnięty pomimo nieprzeprowadzenia dalszych środków. Na etapie postępowania dyscyplinarnego obwiniony będzie mógł złożyć taki wniosek do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania na rozprawie.

### **Nauczyciel, a także uczeń pod szczególną ochroną**

Jak wynika z projektu, zmianie ulegnie także katalog kar. Projekt przewiduje m.in. wprowadzenie kary upomnienia, której wymierzenie będzie mogło nastąpić na posiedzeniu niejawnym, bez przeprowadzenia rozprawy. Ponadto w myśl nowych przepisów okres zakazu przyjmowania ukaranego nauczyciela do pracy w zawodzie będzie mógł być miarkowany w celu zapewnienia większej proporcjonalności stosowanych środków. Przed zawieszeniem w pełnieniu obowiązków w szkole obowiązkowe będzie wysłuchanie obwinionego nauczyciela albo dyrektora szkoły. Odwołanie od konsekwencji tego typu będzie natomiast przekazywane komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia. Wreszcie, nauczyciele ukarani zawieszeniem w pełnieniu obowiązków w szkole, których

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: piątek, 11, wrzesień 2026 08:54

Piotr Majoch

Odśłony: 72

---

wynagrodzenie zasadnicze zostało w tych okolicznościach zmniejszone, zyskają prawo do odwołania się także od rozstrzygnięcia w przedmiocie zmniejszenia wynagrodzenia - nie tylko od zawieszenia samego w sobie.

Oprócz wprowadzenia dodatkowych środków ochrony nauczyciela projektowane przepisy odpowiadają również na potrzeby zeznających w postępowaniach uczniów. Zgodnie z intencją projektodawcy wzmocnienie ochrony ucznia jako świadka nastąpi poprzez wprowadzenie zakazu obecności nauczyciela, którego dotyczy dana sprawa, w czasie składania zeznań.

Projekt zmiany ustawy zawiera także liczne regulacje o charakterze doprecyzowującym. Wśród nich – zapisy rodzące potencjalne skutki finansowe po stronie samorządów, które dotyczą zwrotu wynagrodzenia nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły za okres zawieszenia. Taki zwrot ma nastąpić w przypadku, gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego. Jak podaje projektodawca, zwrot ten będzie obejmował nie tylko wstrzymaną wypłatę części wynagrodzenia zasadniczego, ale również dodatków do wynagrodzenia oraz wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe. Organy prowadzące powinny zwrócić na te propozycje szczególną uwagę, ponieważ w przyszłości mogą stanowić podstawę dla dodatkowych wydatków.

Z pełną treścią projektu możecie Państwo zapoznać się na stronie Rządowego Centrum Legislacji: [legislacja.rcl.gov.pl](https://legislacja.rcl.gov.pl)

*Źródło: RCL*